

feeni s

UUTISKIRJE N°02 - MARRASKUU 2019
7.11.2019

Pelastuslaitosten
kumppanuusverkosto

Tavoitteena asiakaslähtöiset ja laadukkaat pelastustoimen palvelut

Simo Weckstén
Pelastusjohtajien
puheenjohtaja
Pelastuskomentaja
Helsingin kaupungin
pelastuslaitos

.....
Kumppanuusverkoston
työskentelytapoja on tarpeen
edelleen kehittää, jotta
toiminta on jatkossakin
resurssiviisasta ja toiminnan
tuottamaa lisäarvoa sekä
vaikuttavuutta voidaan
edelleen lisätä.

Nykytilassa kunnat vastaavat pelastustoimesta Suomen 22 pelastustoimen alueella. Pelastuslaitokset tuottavat asiakkailleen lähipalveluja, ovat alueellisesti organisoituja sekä samalla keskeinen osa kansallista pelastustoimen suorituskykyä.

Pelastuslaitosten perustehtävien laadukas toteuttaminen edellyttää, että pelastuslaitosten suorituskyky kaikissa turvallisuustilanteissa on varmistettu. Vahvan perusvalmiuden kautta turvataan, että asiakkaat saavat toimintaympäristön ja riskien edellyttämät pelastustoimen palvelut sekä paikallisesti että alueellisesti. Lainsäädännön kautta tulee varmistaa, että mahdollisuus ensihoito- ja palvelujen tuottamiseen pelastuslaitoksen palveluna säilyy myös jatkossa.

Tulevissa pelastustoimen organisointimallissa tärkeimpänä tavoitteena ainoastaan voi olla edellytysten kehittäminen entistä paremmin vastaamaan sekä kansalaisten että yhteiskunnan tarpeita. Palvelujen kehittäminen ei edellytä uusia monimutkaisia hallintomalleja. Toimialan luonnetta kunnioittavien rakenteiden kautta voidaan parhaiten turvata ja varmistaa pelastustoimen itsenäinen toimivalta sekä riippumattonta valvontaa sisältävän viranomaisroolin toteutuminen.

Erilaiset pelastuslaitosten organisointimallit sekä erot toimintaympäristöissä merkitsevät tulevaisuudessa yhä lisääntyviä haasteita yhteiselle kannanmuodostukselle sekä yhteiselle kehitystyölle. Realiteetti lienee myös se, että pelastustoimi liitetään itsehallinnolliseen sote-rakenteeseen. Mahdollisesta Uudenmaan erilliskäytöstä en vielä tässä yhteydessä arvele mitään. Pelastuslaitokset ovat kuitenkin yhdessä linjanneet, että pelastustoimen palveluista tulisi vastata myös tulevaisuudessa oma liike-

laitos tai taseyksikkö, jotta toimialan riittävä itsenäisyys osana maakuntarakennetta voidaan varmistaa.

Asiakaslähtöisten palvelujen kehittämisen edellytyksiä tulee edelleen parantaa ja pelastuslaitosten välistä yhteistyötä syventää, jotta toimialana kykenemme palvelutuotannon kaikilla tasoilla tekemään yhtenäisiä ja yhdenmukaisiin tulkintoihin perustuvia viranomaispäätöksiä.

Pelastustoimen pitkän aikavälin kehitystyössä on turvattava riittävä panostus yhteisiin tietojärjestelmiin ja resurssien turvaamiseen. Sitoutumalla yhteiseen ICT-kehitystyöhön varmistamme asiakkaillemme laadukkaat peruspalvelut ja turvaamme oman toimintamme jatkuvuuden myös järjestelmätasolla. Yhteisen kehitystyön hedelmät eivät välttämättä näy riittävästi vielä nykytilassa mutta asiakkaiden etu on ehdottomasti se, että kehitystyötä jatketaan ja teemme sitkeästi työtä sen eteen, että rahoitusmalli ja resurssit pelastustoimen tietojärjestelmien ylläpidolle ja kehitystyölle turvataan pysyväisluonteisesti.

Kumppanuusverkoston ja verkostomainen yhteistyö on vakiintunut osa pelastustoimea. Verkostoyhteistyön avulla kykenemme vähentämään pelastuslaitosten tekemää päällekkäistä työtä, muodostamaan pelastuslaitosten yhteisiä kantoja sekä lisäämään pelastuslaitosten yhteisen vaikuttamisen mahdollisuuksia. Kumppanuusverkoston vahvuuksia ovat tasa-arvoinen verkostomainen työskentely sekä osaamisen ja asiantuntijuuden jakaminen yhteiskunnan turvallisuuden hyväksi.

5

6-7

12-13

Kuva: Susanne Vuorinen
Länsi-Uudenmaan
pelastuslaitos

Kuva: Terhi Virtanen
Uppsalan delegaation vieraili Kuntatalolla

SISÄLTÖ

- 2 Pääkirjoitus
- 4 Pelastustoimen kehittämisspällikkö
- 5 Pelastustoimintapalvelut
- 6 Ensihoidon koulutusverkosto
- 8 Yhteiset työryhmät
- 10 Hankkeet
- 12 Kumppanuusverkoston toiminta
- 14 Kalenteri

Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto
Feenix Uutiskirje
Toinen linja 14, 00530 Helsinki
Pih. +358 9 771 2624.

Toimittanut
Terhi Virtanen

Kannen kuva: Mostphotos

terhi.virtanen@kuntaliitto.fi
www.pelastuslaitokset.fi

Ammattimaisuus pelastustoimessa

Vesa-Pekka Tervo
Pelastustoimen
kehittämispäällikkö
Kuntaliitto

Kokonaisen toimialan ammatillisuuden edellytyksiä rakentaessa ensimmäisenä täytyy löytää jaettu näkemys toimialan perustehtävästä. Kaikki eri aikojen strategiasuunnittelut ylittävällä tasollaan näkisin pelastustoimen tehtävänä turvallisuuden lisäämisen yhteiskunnassa. Tämä tarkoittaa, että kaikilla eri tasoillaan tehtävien valintojen ja päätösten perusteena tulisi olla tuo em. viimekätinen peruste.

Se, että tuleeko julkisessa hallinnossa tai muussakaan työelämässä riittävästi peränsäkatsoiksi valintojemme perusteita, on kokonaan toinen asia. Käytännössä itse valitsemme roolimme; joko ammattimaisuutta toteuttavina järjestelmän palvelijoina tai omien mieltymysten mukaan kulkevinä sooloilijoina. Eikä tätä valintaa tehdä vain kerralla vuosiksi eteenpäin vaan ammattimaisuutta mitataan lukuisia kertoja joka ikinen päivä.

Julkisella sektorilla työskentelevillä on vielä eräs ammattimaisuuden määrittämisessä auttava erityispiirre; verorahoilla tuotettavissa palveluista puhuttaessa, on jokaisella viranhaltijalla palvelutehtävä suhteessa toimialan rooliin yhteiskunnassa. Tämä tarkoittaa, että täysin riippumatta virka-asemasta tai vallasta, tulisi päätöksiä ohjata valintojen tuottama yhteiskunnallinen lisäarvo, joka taas koostuu siitä lisäarvosta mitä hallinto voi asiakkailleen tuottaa. Tätä on pelastustoimen ammattimaisuus.

Kun toimiala jakaa saman käsityksen sekä toimialan perustehtävästä että ammattimaisuuden määrittämisestä, fokusoituu keskeiseksi tehtäväalueeksi palvelujen kehittäminen ja palvelutuotannon optimointi. Tätä ei voi vaarantaa edes pelastustoimen monimutkaiseksi tulkittu ohjausrakenne. Eikä se sitä teekään. Kommunikaation ongelmat ja kiistely liittyvät siihen, että eri yhteyksissään ajatte-

lua ja valintoja ohjaavat joko henkilökohtaiset kunnianhimot tai kunnianhimon puute. Ammattimaisen suhtautumisen sijasta valintoja alkaa usein ohjata henkilökohtaisten etujen ajaminen, näyttävyyden, vallankahminta ja oman aseman pönkittämiseen liittyvä epäarvostava käytös muita kohtaan. Ammattimaisuuden kriteeristöllä arvioituna nämä edellä mainitut valinnat edustavat pahaa epäonnistumista. Veronmaksaja sanoo: tästä sinulle ei makseta, EI JATKOON!

.....

”Kommunikaation ongelmat ja kiistely liittyvät siihen, että eri yhteyksissään ajattelua ja valintoja ohjaavat joko henkilökohtaiset kunnianhimot tai kunnianhimon puute.”

Pelastustoiminnan palvelualueen ajankohtaiset

Pelastustoiminnan palvelualue on jatkanut kevään kokouksen jälkeen aktiivisesti työskentelyään eri työryhmissä. Syyskuussa kokoonnuimme e-tuven kokoukseen, jossa käsitelimme melko laajasti karkihankkeita sekä kävimme läpi ajankohtaisia palvelualueen asioita. Ohessa hiukan päivitystä siihen, mitä pelastustoiminnan palvelualueella on kevään jälkeen saatu aikaiseksi.

Ensimmäinen työversio "hälytysajoneuvojen kuljettamisen opaskirjasta" on esitelty työryhmän 25.3.2019 työkokouksessa. Kirjan asiasisältö on sen jälkeen edennyt niin, että kirja alkaa olla valmis julkaistavaksi. Oppikirjan teemana on yleinen turvallisuusosaaminen sovelletuna hälytysajoneuvoihin, liikennekäyttäytyminen liikennepsykologian näkökulmasta sekä ennakointi. Lisäksi kirjassa on aiheeseen liittyvää lainsäädäntöä, fyysisen lakeja, ajoneuvotekniikkaa sekä esimerkkejä kuljettajakoulutuksen järjestämisestä organisaation sisällä.

ERSU- hanke, jossa on tavoitteena mahdollistaa kansainvälisen pelastustoimen resurssien mahdollisimman tehokas ja sujuva käyttö kotimaan onnettomuustilanteissa etenee suunnitellusti.

Karkihankkeissa "Kansallisen avun antaminen ja vastaanottaminen" etenee hyvää vauhtia. Hankkeessa ovat mukana Helsinki, Pirkanmaa, Pohjois-Karjala, Satakunta sekä Pohjoisen alueen pelastuslaitokset. Erityisesti kehitettävät asiat kansallisesti voisivat olla työryhmän mielestä metsäpalot ja CBRNE.

"Sopimuspalokuntatoiminnan kehittäminen" työryhmä on käsitellyt kokouksissaan seuraavia asiakokonaisuuksia:

- o käsitteiden vahvistaminen
- o alueellisten ja valtakunnallisen kehittämisverkoston luominen
- o pelastuslaitosten ja sopimuspalokuntien yhteistoiminta
- o pelastuslaitoskohtaiset kehittä-

missuunnitelmat

Työryhmä saa työnsä päätökseen Joensuun palvelualueiden kokoukseen mennessä.

Sisäministeriö on asettanut päätöksellään 14.10.2019 "sopimuspalokuntatoiminnan kansallisen yhteistoimintaryhmän", jonka tehtävinä ovat "yhteisten intressien tunnistaminen lainsäädännön ja valtakunnallisten sopimusten tulkinnoista, laatia esitys sopimuspalokuntatoiminnan kehittämisohjelmaksi, tehdä esityksiä tarpeellisista kehityshankkeista, sopimuspalokuntajärjestelmän vahvuuksien ja heikkouksien järjestelmällinen analysointi, käydä tarvittavaa vuoropuhelua kansallisella tasolla sopimuspalokuntatoimintaan vaikuttavien tahojen kanssa ja tehdä esityksiä sopimuspalokuntatoiminnan kehittämiseksi.

Yhteistoimintaryhmä on suhteellisen laaja ja siihen on päädytty esittämään pelastuslaitoksen edustajiksi kahta myöhemmin nimettävää henkilöä palvelualueen "sopimuspalokuntatoiminnan kehittäminen" työryhmästä.

"Osaamisen kehittämishankkeen jalkauttaminen ja jatko seuraavalle tasolle"-hankkeen osalta siirrytään seuraavalle tasolle, kun OKA 2 – osaamisenkartoitusmalli alipäälystölle ja sopimuspalokunnan ryhmänjohtajille hanke sai PSR rahoituksen 10.9. Hankkeelle on perustettu ohjausryhmä, johon esitetään nimettäväksi jäseneksi kumppanuusverkostosta pelastustoiminnan palvelualueen vetovastuussa olevaa pelastusjohtajaa.

Sisäministeriön asetus pelastustoimen suunnitelmista 1363/2018 määrittelee vaatimukset pelastustoiminnan suunnitelmista, niiden sisällöstä ja rakenteesta sekä pelastustoiminnan yhteistyösuunnitelmista. Palvelualue päätti toteuttaa pelastuslaitoksille kyselyn pelastustoimen suunnitelmien osalta saadakseen selkeän kuvan siitä, millaisia tukitarpeita pelastuslaitoksilla on suunnitelmien

saattamiseksi asetusta vastaaviksi. Kysely suunnattiin pelastustoiminnan palvelualueen jäsenille ja kysely päättyi 24.10.2019.

Seuraavassa kokouksessa Joensuussa käsitellään karkihankkeiden lisäksi ainakin seuraavia aiheita: "omavalvonta pelastustoiminnan suunnittelussa", "tietoturva", "sähköjakeluhäiriöt/teleliikenne", "konttien ja kärryjen yhteistä numerointia" sekä "sopimuspalokuntien koulutusjärjestelmään kuuluvien kurssimateriaalien saamista pelastuslaitosten käyttöön".

.....

Jari Hyvärinen, Pelastusjohtaja
Päijät-Hämeen pelastuslaitos
Pelastustoiminnan palvelualueen pj.

Ensihoidon valtakunnallinen koulutusverkosto

Ensihoidon valtakunnallinen koulutusverkosto kokoontui tänä vuonna Hämeenlinnan Aulagolle. Kokouksen teemana oli viranomaisyhteistyö koulutuksen näkökulmasta. Paikalla oli 45 henkilöä. Mukana kokouksessa henkilöstöä oli 12 eri pelastuslaitokselta, yhdeksältä (9) sairaanhoitopiiriltä, kahdelta (2) yksityiseltä palveluntuottajalta sekä puolustusvoimilta, pelastusopistolta ja yhdeltä ammattikorkeakoululta.

Kokouksen avasi Lääkintäpäällikkö Teemu Kantelinen Kanta-Hämeen pelastuslaitokselta. Lyhyen avauspuheen jälkeen koulutusverkoston puheenjohtaja Samuli Juntunen kävi läpi verkoston kuulumiset sekä aiemmin verkostolle lähetetyn innovaatiotiedustelun. Innovaatiotiedustelussa esiin nousi ensihoitotyön ergonomia ja Keski-Suomen pelastuslaitoksen erinomainen videomateriaali ”vihreän” nostoliinan käytöstä potilaan siirrossa.

Kanta-Hämeen pelastuslaitoksen Teemu Kantelinen ja Parolan Panssariprikaatin kenttäsairaanhoitaja Sanna Vaahtera aloittivat yhteistoiminta-esittelyt. Puolustusvoimat liikuttaa valtavasti henkilöstöä erilaisilla ajoneuvoilla, jotka poikkeavat täysin perinteisistä ajoneuvoista. Pelastus- ja ensihoitotilanteessa panssaroitu ajoneuvo luo omat haasteensa toimijoille. Jo potilaan evakuointi panssarivaunusta on todella haastavaa. Esittelyssä oli myös Hämeenlinnan Hätilän ampuma-alueen tutustumiskäynnit pelastuslaitoksen työvuoroille. Kenttäsairaanhoitajat ovat aktiivisesti tutustumassa pelastuslaitoksen ensihoitopalveluun ja täten saavat oppia siviilipuolen ensihoitotoiminnasta.

tori Henna Tyni ja ensihoitoesimies Outi Järvinen Kanta-Hämeen pelastuslaitokselta kertoivat yhteistyöstä, jolla pyritään työelämäyhteistyön kehittämiseen, simulaatiotaitojen parantamiseen ja moniammatillisen yhteistyön rikastamaan toimintaan. Toimintaan osallistuvat Hämeen ammattikorkeakoulun sairaanhoitajaopiskelijat ja pelastuslaitoksen hoitotason perehdytyksessä olevat sekä heidän perehdyttäjänsä. Simulaatiopäivien tavoitteet on luotu erikseen sekä sairaanhoidon opiskelijoille, että perehdytettävälle. Jatkossa järjestetään useampi simulaatiopäivä ja on mahdollista, että simulaatiopäivistä tulee osa hoitotason perehdytystä ja sairaanhoidon opiskelijoille osa profiloivan vaiheen opintoja.

Kouluttajaensihoitaja Jaana Virtanen Kymenlaakson sosiaali- ja terveystal-

velujen kuntayhtymästä kertoi koulutussyhteistoiminnasta Kymenlaakson keskussairaalan teho-osaston kanssa. Alkutahdit yhteistyö oli saanut vuonna 2017, mutta vuoden 2019 alussa toiminta saatiin käynnistettyä. Teho-osaston henkilöstön koulutustarve oli kriittinen ja koulutusta tarvittiin heti. Näin ollen ensihoitopalvelu aloitti elvytyskoulutukset tehon henkilöstölle pääpainon ollessa elvytystiimiläisissä laajentuen lopulta koko henkilöstöön. Ensihoitopalvelu on saanut oppia tehohoitopotilaan siirtokuljetukseen liittyvissä asioissa. Potilaisiin kytketyt valvontalaitteet, hengityskoneet ja muut välineet eivät ole välttämättä ensihoitajille tuttuja, joten tehon henkilöstö on ohjastanut näiden käytössä tutustumiskäyntien yhteydessä. Tulevaisuudessa tarkoituksena on jatkaa tutustumiskäyntejä,

Kuva: Mostphotos

elvytyskoulutuksia sekä miettiä mahdollista työnkiertoa.

Ensihoidon kenttäjohtaja Harri Köyhäjä Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksesta (Soite) kertoi simulaatiokouluttajien vertaisarvioinnista ensihoitopalvelun ja Keski-Pohjanmaan keskussairaalan teho-osaston välillä. Tarkoituksena toiminnalla on simulaatioiden hyödynnettävyys osastojen välillä sekä yhteistoiminnan parantaminen. Toiminnan kuvauksessa Harri toi ilmi simulaatio-ohjaajien vierailut toisen organisaation simulaatiopäivissä sekä tärkeimpänä palautekeskustelut, jossa tavoitteena oli parantaa ohjaajien valmiuksia simulaatio-ohjaukseen. Harri nosti hyödyksi selkeästi parantuneen linkityksen sairaalan sisälle, vertaistuen saamisen omiin ongelmiin sekä tilan ja välineistön käytön haasteellisuuden ratkaisut. Teho-osasto arvioi suoran palautteenannon, simulaatiopäivän rakenteen parantumisen ja tilannejohtamisen eri osa-alueiden haasteiden parantumisen olevan selkeitä hyötyjä vertaisarviointista. Jatkossa toimintaa aiotaan jatkaa ja suunnitteilla on kaavake vertaisarvioinnin tekemiseen.

Lapset pelastavat henkiä -projekti

Ensihoitopäällikkö Ville Salokangas Keski-Suomen pelastuslaitokselta kertoi Lapset pelastavat henkiä -turvallisuusviestintäprojektistä. Projektin tavoitteena on saada kaikille 4.-luokkalaisten lapsille ensiapukoulutus, joka keskittyy hätäpuheluun, kylkiasentoon, painanteluvyötykseen sekä defibrillaattorin esittelyyn. Projektin valmistelu alkoi vuonna 2017. Projekti on tavoittanut ensimmäisenä toimintavuotena (2018) vakuuttavan määrän henkilöitä: 91 koulua, 2818 nelosluokkalaista ja 3621 perheenjäsentä. Tavoitteena toiminnasta on tehdä pysyvä malli Keski-Suomen alueelle.

Mikko Kaartinen Saimaan ammattikorkeakoulusta ja Petteri Jeskanen Pohjois-Karjalan pelastuslaitokselta ovat luoneet Pedimetri- vihkon ja mittanauhahan ylemmän ammattikorkeakoulun opinnäytetyönä. Idea opinnäytteeseen lähti omien kokemusten, ohjeistuksien hajanaisuuksien ja ulkomailta käytössä olevien mittareiden myötä. Itse tuote sisältää mittanauhahan jolla mitataan lapsen pituus. Mittaus antaa värikoodin, jonka avulla vihko-osiosta löytyvät tiedot potilaan normaaleista vitamiarvoista, palovammataulukko, hoitoelvytyskaavio, STAPIA (vastasyntyneen elvytyksen muistisääntö) sekä erillinen taulukko ensihoidossa yleisimmin tarvittaviin lääkkeisiin painokilojen mukaan. Värikoodisto on laskettu suomalaisten lasten pituus-painosuhteen perusteella. Tutkimuksellisesti kehittämisessä on mukana ollut asiantuntijaryhmä, toimintaa on testattu simulaatiotilanteissa sekä kahden sairaanhoitopiirin alueella työelämässä. Pedimetrin käyttö sekä kokonaisuus on koettu hyväksi, tarpeelliseksi ja potilasturvallisuutta parantavaksi. Se on tuonut varmuutta toimintaan ja päätöksentekoon kiireisissä tilanteissa.

Ensihoitopalveluiden kohdentaminen itäisen suomenlahden saaristoon

Kouluttajaensihoitaja Jaana Virtanen Kymenlaakson sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksesta kertoi yhteistyöstä merivartioston kanssa. Tarve yhteistyölle on ehdoton johtuen suuresta meripinta-alasta sekä saariston määrästä johtuen. Yhteistyön taustalla on vuonna 2011 alkanut kehittämishanke ensihoitopalveluiden kohdentamisen itäisen Suomenlahden saaristoon. Yhteistyössä mukana ovat olleet rajavartiolaitos, Suomenlahden merivartiosto, Vartiolentolaivue, Kymenlaakson pelastuslaitos, Meripelastusseura, hätäkeskus ja sairaanhoitopiiri. Vuosien saatossa mallia on muokattu yhteistyössä. Kymsote tarjoaa Merivartiostolle ensivastekoulutusta 2-3 kertaa vuodessa ja Merivartiostolla on käytössä Kymsoten ensivastetason koulutusmateriaali. Merivartiostolle on tarjottu mahdollisuutta tutustua ensihoitotyöhön ja Xamk on ollut yhteistyössä perustason

opetuksen kanssa. Merellinen ympäristö säätiloineen luo ensihoitopalvelulle haasteita ja tämän vuoksi ensihoitajat käyvät tutustumassa merivartioston tiloihin, veneisiin ja kalustoon säännöllisesti.

Ensihoitolääkäri Jussi Laitila TAYS ensihoidokeskuksesta kertoi ensihoidon laadun jatkuvasta ylläpito-tema-ajattelusta. Hänen mukaansa edellytykset hyvälle ensihoidolle on kuvattavissa ja työntekijän tulee varmistaa, että jokaisella ensihoitajalla on työssä vaadittavat ajantasaiset perustiedot- ja taidot. TAYS ensihoidokeskus on asettanut palveluntuottajille määrälliset minimitavoitteet koulutukselle. Ensihoitajien tarvitsemat osaamisalueet ja määritetty ja koulutusaiheet kiertävät kolmen vuoden jaksoissa. Laitila nosti erityisesti prosessin omistajan roolin esiin koulutustoiminnan käytännön järjestelyiden osalta.

Viestipäällikkö Henri Vainionpää KYS ervasta ja Virve aluepääkäyttäjät Kai Savonniemi TAYS ervasta olivat kertomassa tulevasta KEJO-ohjelmistosta ja siihen liittyvästä jalkauttamisesta ja kouluttamisesta. KEJO-ohjelmiston päätyminen lopullisille käyttäjille ensihoidokertomuksen muodossa vaatii porrastetun koulutusjärjestelmän, johon palveluntuottajien on syytä varautua hyvissä ajoin.

Toimintayksikön esimies Kati Saarikivi ja potilasturvallisuuskoordinaattori Petteri Alavahtola Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksesta kertoivat Eksoten alueella jalkautetusta onnistumisista oppimiseen-projektista. Onnistumisista oppimiseen-projektin hyödyiksi Saarikivi ja Alavahtola mainitsivat positiivisen ajattelun lisääntymisen työyhteisössä, keinon kehittää toimintaa, asiakas- ja potilasturvallisuuden sekä laadun että yhteistyön. Ensihoidossa toiminta on ollut käytössä 1,5 vuotta ja ilmoituksia on tehty noin 180 kappaletta. Toiminnan perusteena on selvittää, mitkä tekijät ovat johtaneet onnistumiseen, analysoida saatu tieto ja lopulta jalkauttaa prosessin kautta muodostunut onnistuminen koko henkilöstölle.

Samuli Juntunen
Ensihoidon valtakunnallisen
koulutusverkoston pj.

KUMPPANUUSVERKOSTON Yhteiset työryhmät

Terhi Virtanen
Pelastuslaitosten
kumppanuusverkoston koordinaattori
Kuntaliitto

VIESTINTÄVERKOSTON TAVOITTEET JA TEHTÄVÄT

“Pelastuslaitosten viestintäverkosto tuottaa asiantuntijuutta ja tukee pelastuslaitosten välistä viestinnän yhteistyötä sekä kumppanuusverkoston viestinnän kehittämistä verkosto kaikilla tasoilla.”

PELASTUSLAITOSTEN TKI -VERKOSTO

Pelastuslaitosten tutkimus- ja kehittämisverkoston ensimmäinen toimintasuunnitelma esiteltiin verkoston jäsenistölle kesäkuussa Kuopiossa, kun verkosto kokoontui Pelastustoimen tutkijatapaamisen yhteydessä Pelastusopistolla.

Vuoden 2019 aikana jo toteutuneita Pelastuslaitosten TKI -verkoston tavoitteita ovat olleet, että järjestämme alueittain perehdytystilaisuuksia omavalvontaohjelman jalkauttamiseksi ja toteuttamiseksi pelastuslaitoksissa sekä se, että osallistumme Pelastusopiston koordinoiman mittari -hankkeen toteutukseen hankkeen yhteistyötahona. Myös riskianalyysiryhmän asemointi pysyväksi osaksi PelaTKI verkostoa on ollut hyvä edistysaskel tämän kuluneen vuoden aikana.

PELASTUSLAITOSTEN TKI -VERKOSTON TAVOITTEET

Pidemmän aikavälin tavoitteiksi olemme kirjanneet sen, että PelaTKI verkoston toiminnan avulla koordinoimme pelastuslaitosten tiedolla johtamisen kokonaisuutta sekä varmistamme tiedon laadun ja ajantasaisuuden. Sekä omavalvontamallin jalkauttaminen pelastuslaitoksille että mittarihankkeen tuotokset osaltaan edistävät näitä pidemmän ajan tavoitteita. Pidemmän aikavälin tavoitteiden edistämiseksi nousee valmistelevan sihteeristön rooli ja aktiivisuus keskeiseksi.

Tavoitteina tänä vuonna on ollut myös se, että selkeytämme PelaTKI verkoston asemoitinta TKI toimijana ja luomme suunnittelu- ja seurantamallin yhteisten tutkimus- ja selvityshankkeiden koordinoimiselle. Näiden tavoitteiden toteutusta on edistetty yhteistyössä Sisäministeriön kanssa ja eri TKI verkostojen rooleja ja asemoitinta toimialalla työstettiin yhdessä myös tutkijatapaamisen aikana pidetyissä työpajoissa.

Pidemmän ajan tavoitteista kokonai-

suudessaan siirtyy ensi vuodelle se, että pyrimme lisäämään TKI toiminnassa opilaitosyhteistyötä ja toteutamme rahoituslähteiden kartoituksen. Muun muassa näiden tavoitteiden toimeenpanoa ja käytännön edistämistä pääsemme pohtimaan joulukuussa seuraavassa verkoston tapaamisessa Kuntatalolla 9.12.2019.

.....

PELASTUSLAITOSTEN TKI -VERKOSTON TAVOITTEET JA TEHTÄVÄ

**“PelaTKI verkoston
jatkuvana tavoitteena on
vaatimustason nostaminen
toimialan kehittämis- ja
tutkimustoiminnan osa-
alueilla. PelaTKI verkoston
tehtävänä on tuottaa
asiantuntijuutta sekä yhteen
koottua tietoa toimialan
kehittämistyön tukemiseksi.”**

PELASTUSLAITOSTEN VIESTINTÄVERKOSTO

Pelastuslaitosten viestintäverkoston tavoitteena vuodelle 2019 on ollut se, että tämän vuoden aikana verkoston toiminta käynnistyy, saamme nimettyä verkostolle valmistelevan sihteeristön ja että selkeytämme verkoston pidemmän ajan tavoitteita. Pidemmän aikavälin tavoitteiksi on tunnistettu se, että verkoston tulee toiminnassaan yhteen sovittaa tavoitteitaan ja toimintaansa muiden viestinnän verkostojen kanssa sekä pyrkiä lisäämään toimialan näkyvyyttä ja viestinnällistä osallistumista toiminnan eri tasoilla.

Viestinnän valmisteleva sihteeristö kokoontui ensimmäisen kerran Skypellä toukokuussa ja sihteeristö käsittelee kokouksessaan kumppanuusverkoston

viestintästrategialuonnosta, toiminnan tavoitteita sekä verkoston roolia suhteissa muihin viestinnän verkostoihin.

Koska Sisäministeriön viestintäverkosto kutsuttiin koolle kesäkuussa, päätettiin olla järjestämättä päällekkäistä kumppanuusverkoston kokousta ja sen sijaan Pelastuslaitosten viestintäverkoston jäsenistö osallistui Sisäministeriön tapaamiseen aktiivisesti. Tilaisuudessa sovittiin yhdessä mm. siitä, että kootaan nykytila olemassa olevista viestinnän työryhmistä ennen minkään uusien työryhmien perustamista sekä päätettiin työstää vielä yhdessä Sisäministeriön viestintäverkoston roolia ja tavoitteita syksyn aikana. Tähän liittyen Saara Nevala on kutsunut työpajan koolle 8.11.2019.

Pelastuslaitosten viestintäverkoston ensimmäinen yhteinen kokous pidetään joulukuussa 10.12.2019 ensisijaisesti Skypellä. Jäsenistö on myös lämpimästi tervetullut kokouksen ajaksi Kuntatalolle. Kokouksessa on tarkoitus työstää ainakin ensi vuoden toiminnan suunnittelua, koota tilannekuva kumppanuusverkoston viestinnän asioista sekä viestintään kytkeytyvistä hankkeista ja mahdollisista muista viestinnän verkostoista.

.....

PELATKI- JA VIESTINTÄVERKOSTO

**9.12.2019 klo 10.00-15.00
PelaTKI verkoston seminaari,
Kuntatalo, Helsinki**

**10.12.2019 klo 9.00-11.00
Pelastuslaitosten
viestintäverkoston
Skype-kokous (Kuntatalo)**

HANKKEET

Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto hankeyhteistyön ytimessä

Hankkeet ovat Pelastuslaitoksen kumppanuusverkoston ydintoimintaa. Monialainen hankeyhteistyö eri yhteistyötahojen kanssa tukee jo ennalta hyvin toimivaa verkostomaista tekemistä sekä tarjoaa aina uudenlaisia mahdollisuuksia osallistua toimialan kehittämiseen. Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto esittelee tällä palstalla nostoina muutamia ajankohtaisia toimialalla käynnissä olevia hankkeita, hankeyhteistyötä sekä hankkeiden onnistuneita tuotoksia.

PeO: Pelastustoimen mittarit -hanke

Palosuojelurahaston rahoittama Pelastustoimen mittarit -hanke (1.9.-2018-31.12.2019) on päättymässä vuoden lopussa ja hankkeen tuotoksena on luotu mittaristo, jolla arvioidaan pelastuslaitosten toiminnan toteutumista. Mittaristoa käytetään pelastustoimeen kuuluvien toimintojen ja palvelujen arvioinnin, seurannan ja johtamisen apuvälineenä. Hankkeessa hyödynnetään Pelastustoimen Indikaattorit ja Pelastuslaitosten prosessit -hankkeissa tehtyä pohjatyötä.

Mittarit -hankkeen tavoitteena oli tuottaa pilotoitu mittaristo pelastuslaitosten toiminnan seurannan, arvioinnin, kehittämisen ja johtamisen välineeksi. Mittariston tuottamaa tietoa voidaan hyödyntää niin pelastuslaitoskuin valtakunnan tasolla. Mittaristo on

laadittu yhteistyössä pelastuslaitosten, Kuntaliiton, Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston ja sisäministeriön edustajien kanssa.

Hankkeessa tuotetun mittaristopohjan sekä hankkeen muiden tuotosten avulla luodaan osaltaan yhtenäisiä toimintatapoja suoritettiedon mittaamiselle, tiedon kirjaamiselle ja raportoinnille sekä tiedon laadun varmistamiselle pelastuslaitoksissa. Mittariston tarkoituksena on toimia pelastustoimen toimintojen ja palvelujen arvioinnin, seurannan, kehittämisen ja johtamisen apuvälineenä. Mittaristoa on tarkoitus täydentää tulevaisuudessa sen mukaan, kun tietoja on saatavissa. Kukin pelastuslaitos vastaa omalta osaltaan mittaristopohjan hyödyntämisestä toiminnassaan sekä mittaristoon koottavan tiedon tuottamisesta ja sen raportoinnista Prontoon yhteisten ohjeiden (Pronton päävalikko, ohjeet) mukaisesti.

Hankkeen aikana tunnistettujen mittariston kehittämistarpeiden työstäminen, tällä hetkellä yhä puuttuvien tietojen selvittäminen ja mittariston täydentäminen ovat tehtäviä, joiden toteuttamisen askelmerkit ja vastuut tulee määritellä vielä ennen mittarit -hankkeen päättymistä. Tässä hankkeessa testattu mittaristo toimii pohjana tulevalle kehittämistyölle.

Hankkeen päättymisen jälkeen keskeistä on mittareiden arvioinnin ja hyödyntämisen edistäminen sekä mittariston jatkokehittäminen yhteistyössä eri

pelastustoimen TKI-toimijoiden kanssa. Hankkeen loppuraportti julkaistaan Pelastusopiston julkaisusarjassa ja raportti sisältää hankekuvauksen lisäksi mm. mittariston käyttöohjeen sekä tietojen hakuohjeet Prontoista pelastuslaitoksille.

“Pelastustoimen mittariston avulla pelastuslaitokset pystyvät seuraamaan oman toimintansa kehitystä ja parantamaan suorituksiaan.”

PeO: Mobituvi -hanke

Tervetuloa mukaan Kohti tuloksellisempaa turvallisuusviestintää, Mobituvi -hankkeen loppuseminaariin Helsinkiin maanantaina 16.12.2019 klo 10–16!

Seminaarissa kuullaan ajankohtaisia puheenvuoroja turvallisuusviestinnän ja -kasvatuksen kehittämisestä sekä pohditaan mm. digitaalisen pelillistämisen mahdollisuuksia niiden toteuttamisessa. Lisäksi kuullaan puheenvuoroja ja keskustellaan vaikuttavuuden arvioinnista ja palvelumuotoilusta pelastustoimessa. Tilaisuudessa julkaistaan myös demoversio turvallisuusteemaisesta mobiilipelistä, joka toimitetaan alkuvuonna 2020 pelastus- ja opetustoimelle vapaasti hyödynnettäväksi.

Ilmoittaudu seminaariin 4.12.2019 mennessä: <https://www.webropolsurveys.com/S/4293AFC898CB083D.par>

ARVIOIVA VALVONTAMENETELMÄ -HANKE

Tervetuloa pelastustoimen arvioiva valvontamenetelmä -hankkeen tilaisuuksiin tammikuussa!

Kesäkuussa alkaneessa pelastustoimen arvioiva valvontamenetelmä -hankkeessa on syksyn mittaan yhdessä eri asiantuntijoiden kanssa työstyetty erityisesti valvontamenetelmän rakennetta ja substanssisisältöjä. Hankkeessa tuotettuja materiaaleja pilotoidaan pelastuslaitoksissa tammihelmikuun 2020 aikana. Pilottiryhmään on ilmoittautunut mukaan henkilöitä 14 pelastuslaitoksesta

Tarkemmat ilmoittautumisohjeet tilaisuuksiin toimitetaan myöhemmin, mutta jo nyt itselle parhaiten sopivan tilaisuuden päivämäärän ja paikkakunnan voi merkitä omaan kalenteriinsa. Kalenteriin voi merkitä valmiiksi myös hankkeen päätöstilaisuuden alustavan päivämäärän 4.6.2020.

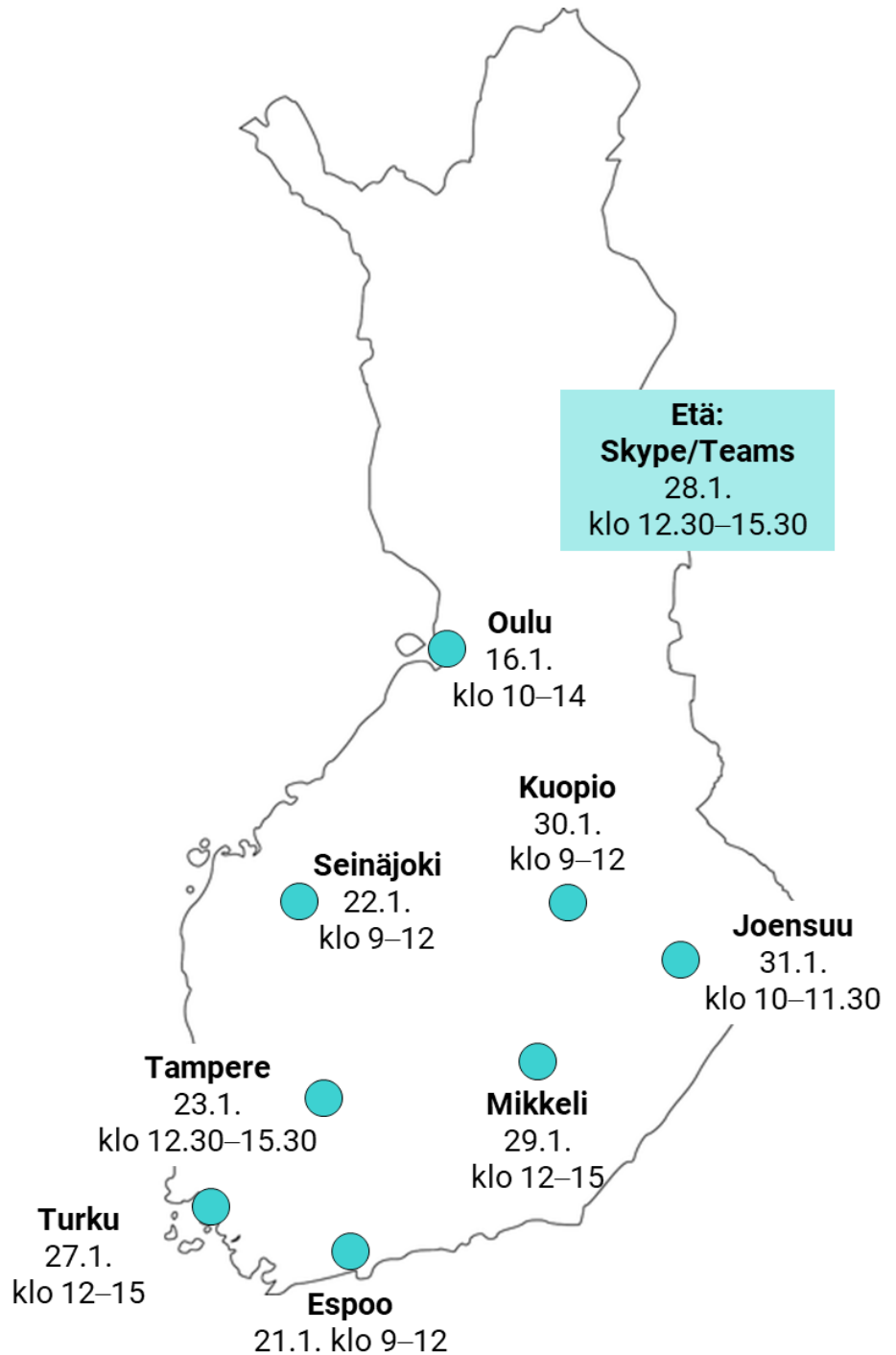
Lisätietoja:

Tanja Mannila, projektipäällikkö,
tanja.mannila@kuntaliitto.fi,
p. 050 454 3015

Antti Soila, asiantuntija,
antti.soila@kuntaliitto.fi,
p. 050 599 2693

.....

”Arvioiva valvontamenetelmä on valvontakäynneillä tehtävien havaintojen kirjaamiseen käytettävä työväline ja samalla keino mitata ja arvioida kohteen turvallisuustasoa. Vuoden verran kestävä hankkeen aikana kuvataan valvontamenetelmän sisältö ja laaditaan tekniset määrittelyt, joiden perusteella menetelmä voidaan aikanaan ottaa käyttöön osana pelastustoimen uutta valvontasovellusta. Hanke on Palosuojelurahaston rahoittama ja kestää kesäkuuhun 2020 asti.”

KUMPPANUUSVERKOSTO

Kehittyvä ja yhteistyöhakuinen

PELASTUSLAITOSTEN
KUMPPANUUSVERKOSTON
PERUSTEHTÄVÄT

“Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto on syntynyt yhteisestä tarpeesta kehittää pelastuslaitosten välistä yhteistyötä sekä luoda kaikille pelastuslaitoksille yhteinen alusta palveluiden ja toiminnan kehittämiseksi.”

MIKSI PELASTUSLAITOSTEN KUMPPANUUSVERKOSTO ON OLEMASSA?

Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston olemassaolo perustuu yhteiseen tahtotilaan tehdä vapaaehtoista yhteistyötä pelastuslaitosten välillä, löytää yhteisiä ratkaisuja pelastuslaitosten arjen haasteisiin sekä asiakasnäkökulmasta nousevaan tarpeeseen tehdä yhtenäisiä tulkintoja pelastuslaitosten palvelutuotannolle. Verkoston strategian mukaisesti yhteisenä missiona on parantaa verkostotyön kautta yhteiskunnan turvallisuutta kaikissa oloissa. Nykyinen toiminta perustuu 16.8.2011 allekirjoitettuun Kuntaliiton ja pelastuslaitosten väliseen palvelusopimukseen.

Verkoston toiminnan visiona on ollut se, että kumppanuusverkoston toiminnan kautta vahvistamme pelastuslaitosten yhteiskunnallista vaikuttamista. Koska maailma ympärillämme on jatkuvassa muutoksessa, tulee myös verkoston toiminnan visiota, päämääriä sekä toiminnan tavoitteita arvioida jatkuvasti uudelleen. Pelastusjohtajat työstävät vuosittain kumppanuusverkoston yhteistä skenaariotyötä sekä hienosäätävät toiminnan strategista suuntaa tarpeen mukaan, jotta yhteinen tiekartta olisi ajan hermolla ja vastaisi mahdollisimman hyvin pelastuslaitosten toimintaympäristön muutoksiin.

KUMPPANUUSVERKOSTON TOIMINNAN TAVOITTEET

Kumppanuusverkoston toiminnan tavoitteena on kehittää pelastuslaitosten toimintaa siten, että tuotetut palvelut kansalaisille ovat laadukkaita, tehokkaita, taloudellisia ja perustuvat yhdenmukaiseen tulkintaan voimassa olevista säädöksistä ja määräyksistä. Verkoston toiminnan tulee olla resurssiviisasta ja toiminnan tuottama lisäarvo tulee olla lähtökohtana, kun verkostossa tehtävää työtä suunnitellaan.

Yleisellä tasolla verkostoyhteistyön päämääränä on ollut toiminnan tehos-

taminen ja päällekkäisen työ vähentäminen. Lisäksi kumppanuusverkoston rakenteen ja yhteisen toiminnan kautta pyritään jatkuvasti lisäämään toimialan yhteistyön edellytyksiä ja tuottamaan lisäarvoa pelastuslaitoksille sekä yhteiskunnalle parantamalla pelastustoimen palveluita.

Yhteisinä strategisina tavoitteina kumppanuusverkostolla on ollut kuluneena vuonna se, että yhteistyön kautta lisäämme yhteisen vaikuttamisen mahdollisuuksia, varmistamme paikallisen, alueellisen ja kansallisen pelastustoimen suorituskyvyn, luomme yhdenmukaiset perusteet pelastuslaitosten palvelujen suunnittelulle sekä vahvistamme pelastuslaitosten roolia sisäisen turvallisuuden toimijoina. Yhteistyön ja yhteisen tahtotilan kautta kykenemme vahvistamaan pelastuslaitoksia pelastustoimen palveluiden tuottajina sekä yhteiskunnan turvallisuutta lisäävinä toimijoina.

YHTEISTYÖN TAVOITTEET

“Kumppanuusverkoston toiminnan tavoitteena kehittää pelastuslaitosten toimintaa siten, että tuotetut palvelut ovat laadukkaita, tehokkaita, taloudellisia ja perustuvat yhdenmukaiseen tulkintaan voimassa olevista säädöksistä ja määräyksistä.”

.....

KUMPPANUUSVERKOSTON TOIMINTAA SYKSYLLÄ 2019

Kumppanuusverkoston ja Kuntaliiton vieraana kävi syyskuussa delegaatio Uppsalasta Ruotsista. Antoisien kahden päivän vierailun aikana saimme mahdollisuuden tutustua Uppsalan alueellisen varautumisen toimintamalleihin sekä toisaalta monipuolinen ja asiantunteva luennoitsijakaartimme esitteli Suomen eri turvallisuustoimijoiden näkökulmista alueellisen ja paikallisen varautumisen

toimintaa vieraillemme. Oli mielenkiintoista ja opettavaista vertailla naapurimaiden erilaisia toimintatapoja, hyviä käytänteitä sekä vahvuuksia varautumisen eri osa-alueilla.

Pelastustoimen palvelutasopäätöksen valmistelu on ollut tänä vuonna ajankohtaista usealla pelastuslaitoksella ja yhteisestä toiveesta kumppanuusverkosto järjesti kaksi seminaaria (24.5. sekä 1.10.) palvelutasopäätösten valmisteluun sekä yhtenäisten palvelutasopäätös perusteiden työstämiseen liittyen. Seminaareihin osallistui molemmilla seminaarikerroilla yli 50 osallistujaa, osa paikan päällä ja osa etäyhteydellä.

Tilaisuuksista saatu palaute on ollut pääosin myönteistä ja etenkin jälkimmäisen seminaarin aikana pääsimme hyvään vauhtiin yhteisten näkökulmien työstämisessä. Seminaareissa jaettiin myös konkreettisia hyviä käytänteitä ja ratkaisumalleja palvelutason määrittelylle, esimerkiksi tietojohtamisen hyödyntämiselle palvelutasopäätöksen valmistelussa. Lokakuun seminaarissa huokui hienosti eri toimijoiden yhteinen tahtotila PTP:n rakenteen ja perusteiden yhtenäistämiseksi siten, että palvelutason arviointi ja kehittäminen olisi selkeämpää palvelutasopäätöskauden aikana.

Terhi Virtanen
Pelastuslaitosten
kumppanuusverkoston koordinaattori
Kuntaliitto

KALENTERI

2019

..... AJANKOHTAISIA PELASTUSTOIMEN TAPAHTUMIA

13.-14.11.2019
Turvallinen ja kriisinkestävä kunta
seminaari, Pori

21.-22.11.2019
Pelastustoimen ajankohtaispäivät
Joensuu

26.11.2019
Välittäjäjuhlat, SPEK
Vantaa

27.-29.11.2019
Hallinnon ja kuntatutkimuksen
tiedepäivät
MPKK, Helsinki

10.12.2019
SPPL jouluseminaari
Helsinki

16.12.2019
HALI -seminaari, Kuntatalo
Hälytysajoneuvojen etuudet
liikennevaloissa -hanke

PELASTUSLAITOSTEN KUMPPANUUSVERKOSTON TAPAHTUMIA

19.-20.11.2019
Palvelualueiden yhteinen
kokous (Live), Joensuu

20.11.2019
Pelastusjohtajien kokous
Joensuu

2.12.2019
Turvallisuuspalvelut palvelualueen
kokous (Skype)

9.12.2019
PelaTKI (pelastuslaitosten TKI verkoston)
Seminaari (Live)
Kuntatalo

10.12.2019
Pelastuslaitosten viestintäverkoston
kokous (Skype)

13.12.2019
PVT Pelastuslaitosten varautumisen työryhmän
kokous (Live)
Kuntatalo